

Київський університет імені Бориса Грінченка  
Інститут людини  
Кафедра спеціальної та інклюзивної освіти

«ЗАТВЕРДЖУЮ»  
Проректор з науково-методичної та  
навчальної роботи \_\_\_\_\_ (О.Б. Жильцов)  
« 30 » \_\_\_\_\_ 2019 р.



### РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Менеджмент спеціальної та інклюзивної освіти»  
Змістовий модуль «Організація та керівництво методичною роботою в  
спеціальній освіті»

для студентів

спеціальності	016 Спеціальна освіта (шифр і назва спеціальності (тей))
освітнього рівня	другий (магістерський) (назва освітнього рівня, ОКР)
освітньої програми	016.00.01 Логопедія (шифр і назва освітньої програми)
спеціалізації (за наявності)	_____ (назва спеціалізації)

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ  
ІМЕНІ БОРИСА ГРИНЧЕНКА  
Ідентифікаційний код 02136554  
Начальник відділу  
моніторингу якості освіти  
Програма № 2468/19  
Жильцов  
(підпис) (прізвище, ініціали)  
« \_\_\_\_\_ » \_\_\_\_\_ 2019 р.

Київ – 2019

**Розробники:**

Тищенко Л. А., кандидат педагогічних наук, викладач кафедри спеціальної та інклюзивної освіти

**Викладачі:**

Тищенко Л. А., кандидат педагогічних наук, викладач кафедри спеціальної та інклюзивної освіти

Тичина К. О., кандидат психологічних наук, старший викладач кафедри спеціальної та інклюзивної освіти

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри спеціальної психології, корекційної та інклюзивної освіти

Протокол від 29.08. 2019 р., № 8

Завідувач кафедри \_\_\_\_\_ (О.В. Мартинчук)

(підпис)

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої програми (керівником освітньої програми Логопедія)

(назва освітньої програми)

\_\_\_\_\_. \_\_\_\_\_. 2019 р.

Керівник освітньої програми \_\_\_\_\_ (Т.В. Скрипник)

(підпис)

Робочу програму перевірено

\_\_\_\_\_. \_\_\_\_\_. 20\_\_ р.

Заступник директора/декана \_\_\_\_\_ (Р.О. Павлюк)

(підпис)

## 1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	денна	заочна
Змістовий модуль: «Організація та керівництво методичною роботою в спеціальній освіті»		
Вид дисципліни	обов'язкова	
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська	
Загальний обсяг кредитів / годин	2 / 60	
Курс	5	
Семестр	2	
Обсяг кредитів	2	
Обсяг годин, в тому числі:	60	
Аудиторні	16	
Модульний контроль	4	
Семестровий контроль	10	
Самостійна робота	30	
Форма семестрового контролю	-	

## 2. Мета та завдання навчальної дисципліни

**Мета** – уточнення, розширення та систематизація професійних компетентностей здобувачів другого (магістерського) рівня з проблем менеджменту спеціальної та інклюзивної освіти, зокрема з проблем організації та змісту методичної роботи в спеціальній освіті.

### **Завдання:**

- формувати загальні компетентності: комунікативну, інформаційну, самоосвітню, проблемно-прогностичну, міжособистісної взаємодії;
- формувати фахові компетентності: психолого-педагогічну, консультативну, організаційно-управлінську, у сфері інклюзивного навчання;

### **3. Результати навчання за дисципліною:**

- здатність продемонструвати знання і вміння з організації освітнього процесу осіб з тяжкими порушеннями мовлення з урахуванням їх психофізичних, вікових особливостей та індивідуальних освітніх потреб;
- здатність продемонструвати знання щодо керівництва педагогічним колективом освітнього закладу, який здійснює навчання, виховання і розвиток дітей з тяжкими порушеннями мовлення.
- здатність продемонструвати знання з освітнього менеджменту щодо алгоритму організації спеціального та інклюзивного навчання та управлінської діяльності спеціальних та інклюзивних дошкільних і загальноосвітніх навчальних закладів;
- розуміти принципи деонтології, пов'язані з професійною діяльністю керівника закладу освіти; усвідомлення педагогічних, психологічних та соціальних наслідків у сфері професійної діяльності.

## 4. Структура навчальної дисципліни

### Тематичний план для денної форми навчання

Назва змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт					
		Аудиторна:					Самостійна
		Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні	
<b>Змістовий модуль 1.</b>							
<b>«Організація та керівництво методичною роботою в спеціальній освіті»</b>							
Змістовий модуль 1.							
Організація науково-методичної роботи в системі спеціальної освіти							
Тема 1. Вступ. Поняття «методична робота». Сучасні вимоги до методичної роботи в закладі дошкільної освіти.	11	2	2	-	-	-	7
Тема 2. Методичний кабінет – центр науково-методичної роботи закладу дошкільної освіти.	12	2	2	-	-	-	8
Модульний контроль	2						
Разом	25	4	4	-	-	-	15
<b>Змістовий модуль 2.</b>							
<b>«Аналітико-прогностична діяльність науково-методичної служби»</b>							
Тема 3. Форми методичної роботи: масові, групові, індивідуальні.	11	2	2	-	-	-	7
Тема 4. Особливості планування науково-методичної роботи в закладі дошкільної освіти.	12	2	2	-	-	-	8
Модульний контроль	2						
Разом	25	4	4	-	-	-	15
Семестровий контроль	10	-	-	-	-	-	-
Усього	60	8	8	-	-	-	30

## 5. Програма навчальної дисципліни

### Змістовий модуль I.

#### Організація науково-методичної роботи в системі спеціальної освіти

#### Тема 1. Вступ. Поняття «методична робота». Сучасні вимоги до методичної роботи в закладі дошкільної освіти.

Поняття «методична робота» та особливості її організації.

Нормативно – правові документи про організацію науково-методичної роботи в системі дошкільної освіти України загалом і корекційної освіти, зокрема. Завдання науково-методичної роботи в спеціальній освіті. Функції та принципи науково-методичної роботи.

*Ключові слова:* методична робота, науково-методична робота в спеціальній освіті, нормативно-правові документи, особливості, завдання, принципи та функції науково-методичної роботи.

*Рекомендована основна література [2, 3]  
Рекомендована додаткова література [3]*

## **Тема 2. Методичний кабінет – центр науково-методичної роботи закладу дошкільної освіти.**

Поняття системного характеру науково-методичної роботи. Заклади та установи, що здійснюють науково-методичне забезпечення системи дошкільної освіти в Україні загалом та спеціальної освіти, зокрема.

Методист з дошкільної освіти РНМЦ, Інституту післядипломної педагогічної освіти, Інституту інноваційних технологій та змісту освіти МОН України. Форми організації і форми проведення науково-методичної роботи з педагогами на різних рівнях системи дошкільної освіти.

Система безперервного навчання педагогічних працівників ЗДО компенсуючого типу.

*Ключові слова:* структура науково-методичної роботи в спеціальній освіті, вимоги до методистів з дошкільної освіти на різних рівнях, система безперервного навчання педагогів ЗДО компенсуючого типу.

*Рекомендована основна література [2, 4]  
Рекомендована додаткова література [1, 3]*

## **Змістовий модуль II.**

### **Аналітико-прогностична діяльність науково-методичної служби**

#### **Тема 3. Форми методичної роботи: масові, групові, індивідуальні.**

Поняття «масові форми», «групові форми» та «індивідуальні форми» науково-методичної роботи в спеціальній освіті та їх класифікація. Особливості організації і проведення виставок, конкурсів, оглядів. Поняття алгоритму підготовки і проведення методичних заходів.

Семінари та їх види в ЗДО. Особливості підготовки і проведення різних видів семінарів з педагогами ЗДО компенсуючого типу.

*Ключові слова:* масові, групові, індивідуальні форми роботи, ЗДО компенсуючого типу, ЗДО комбінованого типу.

*Рекомендована основна література [1, 4]  
Рекомендована додаткова література [2, 5]*

#### **Тема 4. Особливості планування науково-методичної роботи в закладі дошкільної освіти.**

Особливості планування науково-методичної роботи в ЗДО компенсуючого типу.

Нормативно-правові документи про планування науково-методичної роботи в ЗДО.

Поняття «контроль в ЗДО». Мета і завдання контролю за станом навчально-виховної роботи в ЗДО компенсуючого типу. Планування контролю. Види контролю та його методи. Роль вихователя-методиста у контрольній діяльності в ЗДО компенсуючого типу.

*Ключові слова:* нормативно-правові документи, контроль, мета, завдання, види, методи, планування контролю.

*Рекомендована основна література [2, 3]*

*Рекомендована додаткова література [3, 5]*

## 6. Контроль навчальних досягнень

### 6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Вид діяльності студента	Максимальна к-сть балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2	
		кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	кількість одиниць
Відвідування лекцій	1	2	2	2	2
Відвідування семінарських занять	1	2	2	2	2
Робота на семінарському занятті	10	2	20	2	20
Виконання завдань для самостійної роботи	5	2	10	2	10
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25
Виконання ІНДЗ	30	-	-	-	-
Разом		-	59	-	59
Максимальна кількість балів: 118					
Розрахунок коефіцієнта: $k=118/100=1,18$					

### 6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання.

#### ***Змістовий модуль I. Організація науково-методичної роботи в системі спеціальної освіти***

Тема 1. Вступ. Поняття «методична робота». Сучасні вимоги до методичної роботи в закладі дошкільної освіти. (7 год.)

На основі опрацювання нормативно-правових документів, статей у запропонованій літературі та фахових періодичних виданнях проаналізувати посадові інструкції завідуючої та вихователя-методиста ЗДО компенсуючого типу (у формі таблиці).

*Критерії оцінювання:* здатність до коректного і науково виваженого аналізу теоретичного матеріалу – 1 бал, здатність до творчого і науково виваженого обґрунтування власної позиції у процесі розкриття теми – 2 бала, здатність до логічного структурування матеріалу – 1 бал, здатність до грамотної (без орфографічних, пунктуаційних та стилістичних помилок) презентації матеріалу – 1 бал.

Тема 2. Методичний кабінет – центр науково-методичної роботи закладу дошкільної освіти (8 год.)

На основі опрацювання нормативних документів, статей у запропонованій літературі та фахових періодичних виданнях скласти перелік матеріалів методичного кабінету ЗДО компенсуючого типу на допомогу

педагогам з певного питання навчально-виховної роботи з дітьми (питання – за вибором студента).

*Критерії оцінювання:* здатність до коректного і науково виваженого аналізу теоретичного матеріалу – 1 бал, здатність до творчого і науково виваженого обґрунтування власної позиції у процесі розкриття теми – 2 бала, здатність до логічного структурування матеріалу – 1 бал, здатність до грамотної (без орфографічних, пунктуаційних та стилістичних помилок) презентації матеріалу – 1 бал.

## ***Змістовий модуль II. Аналітико-прогностична діяльність науково-методичної служби***

Тема 3. Форми методичної роботи: масові, групові, індивідуальні (7 год).

На основі опрацювання нормативних документів, статей у запропонованій літературі та фахових періодичних виданнях скласти план проведення одного з видів масової, групової та індивідуальної форм методичної роботи з педагогами в ЗДО компенсую чого типу.

*Критерії оцінювання:* здатність до коректного і науково виваженого аналізу теоретичного матеріалу – 1 бал, здатність до творчого і науково виваженого обґрунтування власної позиції у процесі розкриття теми – 2 бала, здатність до логічного структурування матеріалу – 1 бал, здатність до грамотної (без орфографічних, пунктуаційних та стилістичних помилок) презентації матеріалу – 1 бал.

Тема 4. Особливості планування науково-методичної роботи в закладі дошкільної освіти (8 год.)

На основі опрацювання нормативних документів, статей у запропонованій літературі та фахових періодичних виданнях спланувати методичну роботу в ЗДО компенсуючого типу з одного напрямів роботи (за типом «ланцюжка»).

*Критерії оцінювання:* здатність до коректного і науково виваженого аналізу теоретичного матеріалу – 1 бал, здатність до творчого і науково виваженого обґрунтування власної позиції у процесі розкриття теми – 2 бала, здатність до логічного структурування матеріалу – 1 бал, здатність до грамотної (без орфографічних, пунктуаційних та стилістичних помилок) презентації матеріалу – 1 бал.

### **6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання.**

Письмова робота, яка складається з розгорнутої відповіді на 1 теоретичне питання (10 балів) та 1 практичне питання (15 балів).

*Критерії оцінювання:* ґрунтовність та чіткість викладу інформації; аргументація визначених положень; змістовність та логічність відповіді.

6.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання.

Не передбачено навчальним планом.

6.5. Орієнтовний перелік питань для семестрового контролю.

1. Визначте мету та принципи роботи методичного кабінету закладу дошкільної освіти.
2. Назвіть цільові та організаційні функції методичного кабінету.
3. Розкрийте зміст завдань методичної служби закладу дошкільної освіти відносно окремих педагогів.
4. Опишіть структуру організації методичної роботи в закладі дошкільної освіти.
5. Розкрийте зміст завдань методичної служби щодо роботи з педагогічним колективом.
6. Згідно до «Примірного положення про методичний кабінет закладу дошкільної освіти» визначте вимоги та розділи наповнення методичного кабінету.
7. Назвіть нормативно-правові документи при плануванні науково-методичної роботи в закладі дошкільної освіти.
8. Перерахуйте ділову документацію, яку веде вихователь-методист компенсуючого закладу.
9. Згідно посадової інструкції перерахуйте завдання і обов'язки вихователя-методиста.
10. Назвіть основні розділи річного плану.
11. Розкрийте зміст організації роботи вихователя-методиста, щодо підвищення кваліфікації та атестація педагогів закладу дошкільної освіти.
12. Назвіть основні масові форма методичної роботи.
13. Назвіть індивідуальні форми організації методичної роботи.
14. Розкрийте зміст комплексного, тематичного та вибіркового вивчення стану організації життєдіяльності дітей в закладі дошкільної освіти загального та компенсуючого типу.
15. Складіть алгоритм дій під час вивчення системи роботи педагога.
16. Перерахуйте форми і види контролю доцільні для вивчення якості освіти в закладі.
17. Визначте критерії оптимального функціонування методичної роботи
18. Розкрийте поняття передовий педагогічний досвід
19. Прокласифікуйте передовий педагогічний досвід залежно від теми та змісту, характеру діяльності та за кількістю авторів.



20. Опишіть як відбувається виявлення передового педагогічного досвіду на рівні: навчального закладу; районного науково-методичного центру, Інституту післядипломної педагогічної освіти .

#### 6.6 Шкала відповідності оцінок

Оцінка	Кількість балів
Відмінно	100-90
Дуже добре	82-89
Добре	75-81
Задовільно	69-74
Достатньо	60-68
Незадовільно	0-59

## 7. Навчально-методична картка змістового модуля «Організація та керівництво методичною роботою в спеціальній освіті»

Разом за модуль: 60 год., лекції – 8 год., семінарські заняття – 8 год.; модульний контроль – 4 год.; самостійна робота – 30 год., семестровий контроль – 10 год

Модулі	Змістовий модуль I.		Змістовий модуль II.	
Назва модуля	Організація науково-методичної роботи в системі спеціальної освіти		Аналітико-прогностична діяльність науково-методичної служби	
Кіл. балів за модуль	59 балів		59 балів	
Теми	№ 1	№ 2	№ 3	№ 4
Теми лекцій	Вступ. Поняття «методична робота». Сучасні вимоги до методичної роботи в закладі дошкільної освіти (1 б.)	Методичний кабінет – центр науково-методичної роботи закладу дошкільної освіти (1 б.)	Форми методичної роботи: масові, групові, індивідуальні (1 б.)	Особливості планування науково-методичної роботи в закладі дошкільної освіти (1 б.)
Теми семінар. занять	Вступ. Поняття «методична робота». Сучасні вимоги до методичної роботи в закладі дошкільної освіти (1 б.)	Методичний кабінет – центр науково-методичної роботи закладу дошкільної освіти (1 б.)	Форми методичної роботи: масові, групові, індивідуальні (1 б.)	Особливості планування науково-методичної роботи в закладі дошкільної освіти (1 б.)
Робота на семінар. зан.	10 балів	10 балів	10 балів	10 балів
Самостійна робота	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів
Види пот.конт.	Модульна контрольна робота 1 (25 балів)		Модульна контрольна робота 2 (25 балів)	

Всього: 118 бал.  $K=118/100=1,18$

## 8. Рекомендовані джерела

Основна (базова):

1. Калуська Л. Науково-методична робота в дошкільному навчальному закладі: [практико-орієнтований посібник] / Л.Калуська, М. Отрощенко, І.Вірстюк. – К.: Шк. світ, 2011. –192 с.
2. Керівництво дошкільним навчальним закладом: Інформ.-метод. матеріали на допомогу керівникові ЗДО/ Упор. Н. Майор, Ю. Манилюк та ін. – Тернопіль: Мандрівець, 2006. – 168с.
3. Методичний кабінет у дитячому садку. – К.: Шк. світ, 2008. – 128 с. (Бібліотека «Шкільного світу»).
4. Рібцун Ю. В. Професійний довідник учителя-логопеда ЗДО / Ю.В. Рібцун. – Х.: Вид.група «Основа», 2012. – 239 с.
5. Хриков Є.М. Управління навчальним закладом: Навчальний посібник. – К.: Знання, 2006. – 365с.

Додаткова:

1. Берник, Т. Л. До проблеми історії вивчення логопедичної допомоги дітям України [Текст] / Т. Берник // Хрестоматія з логопедії. – Київ : КНТ, 2006. – С. 42-48.
2. Довідник учителя-логопеда /Авт.-упор. Лупінович С.М. – Тернопіль: Мандрівець,2008. – 112 с.
3. Коваленко О. Моніторинг якості дошкільної освіти як проблема / Моніторинг якості освіти: теорія і практика : матеріали Всеукр. наук.- практ. конфер. [Редкол.: В.О. Огнев'юк, Л.Л. Хоружа та ін.]. – К.: КМПУ імені Б.Д.Грінченка, 2009. – С.92-96.
4. Коваленко О. Невичерпне джерело (Ідеї С.Ф.Русової в організації методичної роботи з педагогами дошкільних навчальних закладів) // Управління школою. – 2005. – №22-24(106-108). – серпень. – С.10-12.
5. Настільна книга вихователя-методиста ДНЗ / укл. О.А.Рудік. - Х.: Вид.група «Основа», 2010. – 331 с.

## 9. Додаткові ресурси (за наявності)

1. Департамент загальної середньої та дошкільної освіти МОН України: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.mon.gov.ua/ua/department/department-of-secondary-and-primaryeducation/>
2. Інститут інноваційних технологій і змісту освіти МОН України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://iitzo.gov.ua/biblioteka/>
3. Департамент освіти і науки, молоді та спорту м. Києва [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://don.kievcity.gov.ua/>
4. Електронний репозиторій публікацій професорсько-викладацького колективу Київського університету імені Бориса Грінченка [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://kubg.edu.ua/2012-08-15-10-06-19.html>
5. Інститут післядипломної педагогічної освіти Київського університету імені Бориса Грінченка [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ippo.kubg.edu.ua/>
6. Науково-методичний центр м. Славутича Київської області [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [http://metodistdnz.at.ua/news/z\\_pershoveresnem/2014-09-01-209](http://metodistdnz.at.ua/news/z_pershoveresnem/2014-09-01-209)
7. Районний семінар [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [http://www.youtube.com/watch?v=BusZ\\_H-FHWo](http://www.youtube.com/watch?v=BusZ_H-FHWo)
8. Засідання районного методичного об'єднання [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.youtube.com/watch?v=2Z27tiGWpHI> –
9. Міський науково-практичний семінар [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [http://www.youtube.com/watch?v=2QfjK\\_-LX3c](http://www.youtube.com/watch?v=2QfjK_-LX3c)
10. Педрада [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [www.pedrada.com.ua](http://www.pedrada.com.ua)
11. <http://dytyna.info/education/video/any/1714>
- 12.